

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Pohjois-Pohjanmaan liitto
kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Asia: Muistutus Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaavan kaavaehdotuksesta

BirdLife Suomi ry lausuu kaavaehdotuksesta mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Pidämme kaavatyön yhteydessä toteutettua maakotkaselvitystä (Pohjois-Pohjanmaan liitto 12/2022: Tuulivoimarakentamisen vaikutukset Pohjois-Pohjanmaan maakotkapopulaatioon) laadukkaana ja perusteellisenä. Kehotamme edelleen huomioimaan siinä esitetyt maakuntakaavoitusta koskevat suositukset kaavan jatkotyössä.

Pidämme erityisen tärkeänä laajentaa tarkastelua selvityksen suositusten mukaisesti muihinkin lajeihin, kuten mehiläishaukkaan, hiirihaukkaan ja huuhkajaan.

Aurinkoenergia

Pidämme kaavamääräyksien aurinkoenergiaa koskevia lisäyksiä ja suunnittelumääräyksiä varsin onnistuneina. Vauhdikkaasti etenevien aurinkoenergiahankkeiden osalta on pidettävä huoli siitä, että voimalat sijoitetaan luontoarvoiltaan vähäisiin paikkoihin.

Lisäksi on huolehdittava siitä, että hankkeet sijoittuvat sellaisille alueille ja toteutetaan siten, että ne tuottavat merkittäviä ilmastohyötyjä verrattuna kyseisen alueen vallitsevaan tai muuhun maankäyttöön ja ovat hiilinegatiivisia. Esitämme aurinkoenergiaa koskevaan yleiseen suunnittelumääräykseen lisäystä, joka huomio ilmastomuutoksen hillitsemiseen liittyvän näkökulman:

”Aurinkovoimaloiden sijoituspaikan valinnassa on lisäksi varmistettava, että hanke tuottaa merkittävää ilmastohyötyä suhteessa alueen muuhun mahdolliseen maankäyttöön, ja että hanke on hiilinegatiivinen”.

Suuret, teollisen mittakaavan aurinkovoimalat ovat kiistatta maakuntakaavoilla ohjattavaa maankäyttöä. Ne ovat jopa useiden neliökilometrien suuruisia hankkeita, joiden sijoittumiseen vaikuttavat nykyisten ja tulevien voimajohtoverkkojen ja niiden liityntäpisteiden sijainti, ja joiden toteutukseen liittyy muun muassa oman voimajohtoyhteyden rakentaminen. Esitämme, että teollisen

mittaluokan aurinkovoimaloiden sijaintipaikat osoitetaan maakuntakaavassa tuulivoimala-alueiden tapaan.

Tuulivoiman kaavamääräyksistä

Pidämme kaavaehdotuksen tuulivoimaa koskevia kaavamääräyksiä varsin onnistuneina. Kaavamääräyksiä on muokattu aiempien ehdotustemme pohjalta linnustoa paremmin huomioiviksi.

Päämuuttoreiteille sijoittuvat tuulivoimala-alueet

Kaavaehdotuksen merituulivoimaa koskevien suunnittelumääräysten mukaan voimalat tulee ensisijaisesti sijoittaa Pohjois-Pohjanmaan rannikon päämuuttoreitin ja linnuston tärkeiden levähtämisaalueiden ulkopuolelle.

Kaava-aineistossa olevissa lintujen päämuuttoreiteissä ei ole huomioitu valtakunnallisiin päämuuttoreitteihin vuonna 2023 julkaistuja päivityksiä (Lehtiniemi & Toivanen 2023). Reitteihin tuli jonkin verran muutoksia myös Pohjois-Pohjanmaalle. Merkittävimmät muutokset tulivat ulkomeren muuttoreitteihin, joiden sijaintia tarkennettiin ulommaksi muun muassa tuulivoimatoimijoilta saatujen uusien selvitysten tietojen perusteella. Kaavan tausta-aineistoa sekä vaikutusten arviota on tärkeää päivittää tältä osin. Erityisesti on arvioitava mustalinnulle, pilkkasiivelle ja kuikkalinnuille aiheutuvia vaikutuksia, koska lajien valtakunnallisille päämuuttoreiteille on esitetty useita merituulivoimala-aluevarauksia.

Kaavatyön aikana kaavaehdotuksesta on merkitty poistettavaksi useita tuulivoimala-alueita. Lintujen päämuuttoreittien keskittymäalueilta ei ole kuitenkaan poistettu kaikkia voimalavarauksia. Päämuuttoreitille rakentaminen aiheuttaa suuren riskin siitä, että tuulivoimaloiden aiheuttamat kumulatiiviset törmäysvaikutukset nousevat populaatiotasolla merkityksellisiksi.

Pidämme perusteltuna poistaa vireillä olevien ja luvittamattomien päämuuttoreitille sijoittuvien alueiden varaukset maakuntakaavasta.

Maakuntakaavalla tulee lisäksi varmistaa, että päämuuttoreitille sijoittuvat toiminnassa olevat tuulivoimala-alueet ovat tuulivoimala-alueina vain tämän hetkisten voimaloiden käyttöä. Maakuntakaavan kaavamääräyksiä tulee kehittää sellaisiksi, että niillä estetään päämuuttoreitillä sijaitsevien voimaloiden uusiminen. Näin toimien alueiden nykyisille toiminnanharjoittajille ei synny kohtuuttomia taloudellisia menetyksiä, mutta linnustovaikutukset saadaan pitkällä aikavälillä minimoitua.

Pyydämme ystävällisesti Pohjois-Pohjanmaan liittoa huomioimaan edellä esittämämme.

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja

Viitteet

Lehtiniemi, T. & Toivanen, T. 2023: Lintujen päämuuttoreitit Suomessa – päivitys 2023. BirdLife Suomi ry. Ladattavissa: <https://tiedostot.birdlife.fi/pdf/lintujen-paamuuttoreitit-raportti-2023-birdlife.pdf>